

Dynamo při twojim kolesu

Na pŕikladze dynama mŕžeš najlĕpje zrozumiĉ, kak so milina produkuje. Zawĕšĉe wĕš, zo so swĕca při twojim kole jenož z pomocu dynama swĕĉi (jeli nimaš tajku lampu za pŕityknjenje z bateriju). Hdyž ma kolesko dynama kontakt z wobruĉu, produkuje dynama milinu za žehlawku w pŕĕdnjej a zadnjej kolesowej lampje. Dynamo je w tutym padže ŕŕto energije.

1. Pytaj sej partnera. Kŕždy z waju njech sej dokladnje krŕtki tekst wo dynamje pŕĕĉita a zwobraznjeny dynamo wobhlada.
2. Nĕtko sej mjez sobu wujasnita, kak dynama milinu produkuje.

Dynamo funguje takle:

Kŕždy dynamo wobsteji z koleska, magneta a wijeĉka.

Wijeĉk je kruch ŕeleza, kotryž je z grotom wobwity.

Magnet a wijeĉk stej w dynamje nutŕka, so wjerĉate kolesko widžiš wotwonka.

Hdyž z kolesom jĕdžeš a do pedalow teptaš, wjerĉitej so kolesy a při jednym z njeju teŕ kolesko dynama, jeli maš dynamo tak nastajeny, zo ma wŕn kontakt z wobruĉu.

Trjebaš potom wo wjele wjace mocy za teptanje.

Dokelž je magnet w nutŕkownym dynamu z wonkownym so wjerĉatym koleskom zwjazany, wjerĉi so wŕn sobu; pŕeco nimo wijeĉka z grotom. Jenož pŕez tute „nimo-wjerĉenje“ nastanje we wijeĉku milina a žehlawka při kolesu so zaswĕĉi. W dynamu so potajkim twoja musklowa mŕc (pohibowa energija) do miliny (elektriska energija) pŕetwori.

